

ALKOHOL OCH DROGPOLITISKT PROGRAM

2007-2011

Antaget av
kommunfullmäktige
2007-12-17

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Handlingsprogram för Åstorps kommun	3
Övergripande mål för alkohol- och drogpolitiska programmet för Åstorps kommun	5
Programmets 12 delmål	6
Delmål 1 Samarbete/samverkan skall ske mellan de kommunala verksamheterna, nämnderna, näringsliv, Region Skåne m.fl.	7
Delmål 2 Arbetet med attityder, påverkan och förhållningssätt är allas ansvar	9
Delmål 3 Information och upplysning skall ske om alkohol och dess skadeverkningar.	10
Delmål 4 Hälsobefrämjande skolutveckling med barnet i centrum	12
Delmål 5 Satsningar skall ske på förebyggande verksamheter	13
Delmål 6 Personer som är drabbade av alkohol- och drogrelaterade problem skall erbjudas insatser	14
Delmål 7 Fritidsgårdar och aktivitetslokaler skall ha tillräckligt öppethållande under ordnade former	16
Delmål 8 När samlingsplatser och gemensamhetslokaler används av barn och ungdomar skall det råda alkohol- och drogförbud	17
Delmål 9 Stöd skall utvecklas till föreningslivet i arbetet med att motverka alkohol- och droganvändning	18
Delmål 10 Ungdomar som lever upp till vissa mål skall stimuleras	19
Delmål 11 Kontinuerlig uppföljning av serveringstillstånd av alkoholhaltiga drycker..	20
Delmål 12 Uppföljning i samverkan med detaljhandeln så att försäljning av öl inte sker till minderåriga	21

Bakgrund

Sveriges Riksdag antog en nationell handlingsplan mot narkotika 2001 (prop. 2001/02:91) efter att en särskild narkotikakommission genomfört en utvärdering av samhällets narkotikapolitiska insatser 1998.

De övergripande målen för narkotikapolitiken är att strypa tillgången till narkotika, få färre unga som provar och experimenterar med droger och att fler personer ska få hjälp att sluta missbruka. Visionen är ett narkotikafritt samhälle.

Vid ett regeringssammanträde 2002 beslutades att en särskild narkotikasamordnare skulle tillsättas (för närvarande Björn Fries) med uppdrag att dels genomföra och följa upp handlingsplanen och dels att samordna de nationella narkotikainsatserna.

Nationell handlingsplan för alkoholpolitiken antogs 2005 för perioden 2006-2010. Planens syfte är att minska skador till följd av alkoholkonsumtion och att det förebyggande arbetet på lokal nivå måste fortsätta. Särskilt prioriterade områden är, barn till föräldrar med missbruksproblem, unga vuxna och insatser inom arbetslivet. I de insatser som görs har regeringen uttalat att hänsyn måste tas till särskilda behov hos män och kvinnor samt hos människor med olika bakgrund. Det organ som samordnar alkoholfrågor på nationell nivå är Alkoholkommittén som lyder under en kanslichef. Kommittén tillsattes 2001.

Handlingsprogram för Åstorps kommun

Det första alkohol- och drogpolitiska programmet gällde under perioden 2002-2006. I oktober 2006 skedde en uppföljning av arbetet under den gångna perioden. Efter uppföljningen tillsattes en arbetsgrupp med syfte att genomföra en vidareutveckling av programmet. Arbetsgruppen består av:

- Rolf Malmberg, representant kommunstyrelsen (m), sammankallande
- Nils-Göran Nilsson, ordförande folkhälsorådet (kd)
- Bo Wetterlöv, representant medborgarnämnden (m)
- Per-Arne Håkansson, representant bildningsnämnden (s)
- Gull-Britt Svensson, representant bildningsnämnden (s)
- Arne Hansson, representant hälso- och omsorgsnämnden (s)

Denna grupp har tillsammans med följande tjänstemän och övrigt berörda, utformat förslag till revidering av det alkohol- och drogpolitiska programmet i Åstorps kommun för perioden 2007-2011.

- Sara Persson, sekreterare/folkhälsosamordnare/handläggare
- Robert Eriksson, fältsekreterare
- Sofia Lindblom, ungdomssekreterare
- Roland Åkesson, Avanti
- Kerstin Modig, Avanti
- Agneta Persson, Avanti
- Rosemarie Johansson, alkoholhandläggare
- Bengt Johansson ordförande, Länken
- Maria Carlsson, styrelsen, Länken
- Anders Ekberg, stationsbefäl polisen Åstorp

Samtliga nämnder och styrelser har fått möjlighet att yttra sig över förslagen som presenteras i programmet. Programmet har även skickats till polisen, Länken, handelsklubben samt företagarföreningen för slutligt yttrande.

Målet är att detta program årligen skall följas upp, utvärderas och omprövas. Förhoppningarna är att programmet skall leda till att vi tillsammans i Åstorps kommun skall kunna leva upp till ställda nationella handlingsplaner och mål.

Åstorps kommun 2007-12-17

Övergripande mål för alkohol- och drogpolitiska programmet för Åstorps kommun

- **Barn och ungdomar har rätt till en miljö, fri från droger och alkohol**
- **Åstorp skall vara en narkotikafri kommun**
- **Kommunen arbetar för**
 - att alkoholkonsumtionen minskar och berusningsdrickandet bland barn och ungdomar begränsas
 - att debutåldern för alkohol skjuts upp
 - att uppmuntra arbetsplatser och begära av bidragsberättigade föreningar och kommunala arbetsplatser att ta fram drogpolicys

Programmets 12 delmål

1. Samarbete/samverkan skall ske mellan de kommunala verksamheterna, nämnderna, näringsliv, Region Skåne m.fl.
2. Arbetet med attityder, påverkan och förhållningssätt är allas ansvar.
3. Information och upplysning skall ske om alkohol och dess skadeverkningar.
4. Hälsöfrämjande skolutveckling med barnet i centrum.
5. Satsningar skall ske på förebyggande verksamheter.
6. Personer som är drabbade av alkohol- och drogproblem ska erbjudas insatser.
7. Fritidsgårdar och aktivitetslokaler skall ha tillräckligt öppethållande under ordnade former.
8. När samlingsplatser och gemensamhetslokaler används av barn och ungdomar skall det råda alkohol- och drogförbud.
9. Stöd skall utvecklas till föreningslivet i arbetet med att motverka alkohol- och droganvändning.
10. Ungdomar som lever upp till vissa mål skall stimuleras.
11. Kontinuerlig uppföljning av serveringstillstånd av alkoholhaltiga drycker.
12. Uppföljning i samverkan med detaljhandeln så att försäljning av öl inte sker till minderåriga.

Delmål 1

Samarbete/samverkan skall ske mellan de kommunala verksamheterna, nämnderna, näringsliv, Region Skåne m.fl.

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) Upptaktsseminarium skall arrangeras för att därigenom sprida kunskap om droger bland nyckelpersoner inom offentlig verksamhet, näringsliv, föreningsliv, m.fl.	Kommunstyrelsen
B) Årliga seminarium skall genomföras där samverkan skall följas upp och utvärderas.	Kommunstyrelsen
C) Arbetet med attityder och förhållningssätt skall redovisas årligen.	Samtliga nämnder i kommunen <i>Nyckeltal: Samtliga nämnder ska ha inkommit med redovisning</i>
D) Nätverk skall etableras.	Samtliga nämnder i kommunen
E) Kontinuerliga möten med representanter ur Bildningsnämnden, Medborgarnämnden samt Hälso- och Omsorgsnämnden. Samverkan med övriga förvaltningar på förvaltningsnivå.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden
F) Kompetensutveckling som gagnar alla.	Samtliga nämnder

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
G) Ta tillvara de ”goda exemplen” samt ta initiativ till ökad samverkan.	Samtliga nämnder
H) Utveckla samarbetet med Region Skåne med bl. a ”Hälsöfrämjande skolutveckling”	Bildningsnämnden

Delmål 2

Arbetet med attityder, påverkan och förhållningssätt är allas ansvar

Aktivitet	Ansvarig nämnd
A) Alla i skolans verksamhetsområde arbetar med värdegrundsfrågor.	Bildningsnämnden
B) Vuxna står för samma värderingar och är goda förebilder.	Samtliga nämnder
C) Utvecklingen av stödjande miljöer med trygga, engagerade vuxna skall fortsätta.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden
D) Livsstilsdiskussioner förs i smågrupper för alla elever i skolan.	Bildningsnämnden <i>Nyckeltal: Antal klasser som genomfört verksamheten.</i>
E) Förtroendefulla relationer utvecklas med barn, ungdomar och föräldrar.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden
F) Föräldrar skall känna att de är viktiga i barnens och ungdomarnas utveckling.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden
G) Uppsökande verksamhet och riktade insatser till ungdomar i riskzonen.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden

Delmål 3

Information och upplysning skall ske om alkohol och dess skadeverkningar

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) Åldersanpassad information/utbildning ges inom ramen för läroplanens kursplan.	Bildningsnämnden
B) Deltagande i regionala och nationella tävlingar inom området skall stimuleras.	Bildningsnämnden
C) ”Jag”-stärkande aktiviteter är viktiga. Stöd skall utformas för att motverka negativ gruppåverkan.	Bildningsnämnden
D) Åskådligt och enkelt informationsmaterial tillhandahålls i syfte att sprida kunskap bland föreningslivets medlemmar samt bland besökande vid de kommunala fritidsgårdarna m.fl. om drogers skadeverkningar.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden <i>Nyckeltal: Antal föreningar respektive fritidsgårdar som fått material.</i>
E) Information till grundskola och Komvux årligen från Avanti.	Hälso- och Omsorgsnämnden <i>Nyckeltal: Antal klasser som fått information.</i>
F) Information skall genomföras på arbetsplatser i kommunen.	Hälso- och Omsorgsnämnden <i>Nyckeltal: Antal arbetsplatser som fått information.</i>

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
G) Enkätundersökning om ungdomars drogvanor skall årligen genomföras.	<p>Bildningsnämnden</p> <p><i>Nyckeltal:</i></p> <p><i>1. Genomsnittlig debutålder för alkoholkonsumtion.</i></p> <p><i>2. Andel alkoholkonsumenter i årskurs 9.</i></p> <p><i>3. Genomsnittlig debutålder för narkotikakonsumtion.</i></p> <p><i>4. Andel som provat narkotika i årskurs 9.</i></p>

Delmål 4

Hälsobefrämjande skolutveckling med barnet i centrum

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) Varje skola skall ha ett team som arbetar med dessa frågor. Hälsobefrämjande skolutvecklingsprojekt utifrån Region Skåne, utgår från ett skapande av stödjande miljöer på de arenor där vi lever och verkar.	Bildningsnämnden
B) Varje skola ska ha en uppdaterad alkohol- och drogpolicy	Bildningsnämnden <i>Nyckeltal: Antal skolor som har en uppdaterad alkohol- och drogpolicy.</i>

Delmål 5

Satsningar skall ske på förebyggande verksamheter

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
<p>A) Föräldrautbildning</p> <p>I samband med möten med föräldrar ges information i ett försök att stödja den viktiga rollen som förälder.</p>	<p>Bildningsnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden</p>
<p>B) Aktiviteter i syfte att främja goda relationer</p> <p>Vid föräldramöten skall det ges utrymme för diskussioner och samråd.</p>	<p>Bildningsnämnden</p> <p><i>Nyckeltal: Andel onådda föräldrar vid föräldramöten redovisas årligen från varje skolområde tillsammans med åtgärdsförslag.</i></p>
<p>C) Gruppverksamhet med ”kill- och tjejgrupper”.</p>	<p>Bildningsnämnden</p> <p><i>Nyckeltal: Antal killar respektive tjejer som medverkat i gruppverksamheten.</i></p>

Delmål 6

Personer som är drabbade av alkohol- och drogrelaterade problem skall erbjudas insatser

Aktivitet	Ansvarig nämnd/Nyckeltal
<p>A) Uppföljning av antal genomförda kontroller avseende alkohol och droger i Åstorps kommun.</p> <ul style="list-style-type: none">• Alkoholutandningsprov av fordonsförare.• Drogtest avseende misstanke om ringa narkotikabrott. (Eget bruk)	<p>Medborgarnämnden (I samarbete med polisen)</p> <p><i>Nyckeltal:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Antal tillfälle då alkoholkontroller på fordonsförar gjorts i Åstorps kommun.2. Antal alkoholutandningsprov i Åstorps kommun.3. Antal narkotikaprov som genomförs i Åstorps kommun.4. Antal narkotikaprov med positivt resultat.
<p>B) Vid behov erbjuds i första hand insatser inom kommunen i form av:</p> <ul style="list-style-type: none">• 12-stepsprogrammet• Antabusbehandling• Drogtester• Enskilda samtal• Akupunktur <p>I andra hand erbjuds externa insatser. Vid behov sker samarbete med psykiatrin.</p>	<p>Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden</p> <p><i>Nyckeltal:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Antal nybesök på Avanti/år.2. Antal individer som besöker Avanti/år.3. Antal och andel som tar emot erbjuden antabusbehandling/år.4. Antal individer som deltar i 12-stepsprogrammet.

<p>C) Stödinsatser till barn och anhöriga skall särskilt uppmärksammas.</p>	<p style="text-align: center;">Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden</p> <p><i>Nyckeltal: Antal anhöriga som deltar i anhörigprogram/år.</i></p>
<p>D) Personer som begått trafiknykterhetsbrott erbjuds insatser inom 24 timmar.</p>	<p style="text-align: center;">Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden</p> <p><i>Nyckeltal: Antal personer som bejakat kontakt med den öppna missbruksvården efter ett trafiknykterhetsbrott.</i></p>
<p>E) Personer som omhändertagits berusade erbjuds insatser inom öppenvården.</p>	<p style="text-align: center;">Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden</p> <p><i>Nyckeltal:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Antal och andel personer som bejakat kontakt med den öppna missbruksvården.</i> <i>2. Antal Åstorpsbor som omhändertagits enligt LOB (Lag om omhändertagande av berusade personer), totalt och fördelat på respektive drog..</i>
<p>F) Samarbete skall ske med polis, Region Skåne samt övriga externa resurser, både individuellt och övergripande. Vid behov sker samarbete med Hälso- och sjukvården.</p>	<p style="text-align: center;">Medborgarnämnden Hälso- och Omsorgsnämnden</p>

Delmål 7

Fritidsgårdar och aktivitetslokaler skall ha tillräckligt öppethållande under ordnade former

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) Fler vuxna i verksamheten som dessutom är goda förebilder.	Bildningsnämnden <i>Nyckeltal: Antal vuxna besökande på fritidsgårdarna.</i>
B) Tydliga hyreskontrakt och ”trivselregler” skall upprättas vid upplåtande av verksamhetslokaler och dessa skall vara ledarledda.	Bildningsnämnden
C) Öppethållande är en resursfråga och bör beaktas årligen inför budget.	Bildningsnämnden <i>Nyckeltal: Antal timmars öppethållande på fritidsgårdarna. Mätt per fritidsgård och år.</i>
D) Kontroll, uppföljning och utvärdering i samverkan årligen.	Bildningsnämnden

Delmål 8

När samlingsplatser och gemensamhetslokaler används av barn och ungdomar skall det råda alkohol- och drogförbud

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) När möten sker för barn- och ungdomar på samlingsplatser och i gemensamhetslokaler skall det råda alkohol- och drogförbud.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden <i>Nyckeltal: Antal åtgärder pga. Alkohol/droger i den öppna fritidsverksamheten.</i>
B) Tydliga hyreskontrakt skall upprättas vid upplåtelse av verksamhetslokaler, där det framgår att alkohol och droger inte får förekomma när ungdomsverksamhet äger rum.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden
C) Kontroll, uppföljning och utvärdering sker i samverkan årligen.	Bildningsnämnden Medborgarnämnden

Delmål 9

Stöd skall utvecklas till föreningslivet i arbetet med att motverka alkohol- och droganvändning

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) Särskilt stöd kan utgå för projektarbete inom föreningslivet i syfte att användas för drogförebyggande arbete.	Bildningsnämnden <i>Nyckeltal: Antal föreningar som begärt stöd för projektarbete.</i>
B) Villkor för kommunalt stöd till ungdomsverksamhet är att alkohol och droger ej förekommer i dessa sammanhang.	Bildningsnämnden
C) Bidragsberättigade föreningar ska inkomma med policy angående det förebyggande arbetet med alkohol och droger till kommunen.	Bildningsnämnden <i>Nyckeltal: Antal föreningar som inkommit med policy.</i>

Delmål 10

Ungdomar som lever upp till vissa mål skall stimuleras

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) Barn/ungdomar som aktivt deltagar i arbetet med att förhindra utanförskap och droganvändande, inkl. rökning skall premieras inom respektive rektorsområde.	Bildningsnämnden

Delmål 11

Kontinuerlig uppföljning av serveringstillstånd av alkoholhaltiga drycker

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) Yttre tillsyn skall ske en gång per år på samtliga serverings-ställen med alkoholtillstånd i kommunen.	Medborgarnämnden <i>Nyckeltal: Andel serveringsställen som varit föremål för tillsyn.</i>
B) Kontinuerligt samarbete med polis, skatteförvaltning, miljöförvaltning, kronofogdemyndigheten och räddningstjänsten.	Medborgarnämnden
C) Inre tillsyn sker genom regelbunden uppföljning av serveringstillstånd, ägareförhållande, rapporter m.m.	Medborgarnämnden
D) Alla krögare och serveringsansvariga ska ha gått utbildningen ”ansvarsfull alkoholservering”	Medborgarnämnden <i>Nyckeltal: Andel krögare respektive serveringsansvariga som genomgått utbildningen.</i>
E) Årliga temadagar med krögare, polis och tillståndshandläggare.	Medborgarnämnden <i>Nyckeltal: Andel krögare som deltagit vid minst ett tillfälle.</i>

Delmål 12

Uppföljning i samverkan med detaljhandeln så att försäljning av öl inte sker till minderåriga.

Aktivitet	Ansvarig nämnd/ Nyckeltal
A) Årlig tillsyn och information till affärsinnehavarna i kommunen gällande ölförsäljning. Tillsyn sker samordnat med tobak och spel.	Medborgarnämnden <i>Nyckeltal:</i> <i>1. Andel försäljningsställen som varit föremål för tillsyn.</i> <i>2. Andel försäljningsställen som fått anmärkning.</i>